

Hvordan reguleres alderspensjonen din?

Nye regler for regulering av alderspensjon berører alle

Priser og lønninger øker som regel hvert år. For å ta vare på verdien av pensjonsrettighetene du har tjent opp, blir derfor alderspensjonen din regulert årlig pr. 1. mai. Ny regulering av alderspensjon fra 2011 får betydning for alle, også for dem som allerede mottar alderspensjon.

Regulering av alderspensjon under opptjening
Alderspensjon du ennå ikke har tatt ut, skal reguleres i takt med lønnsveksten.

Regulering av alderspensjon under utbetaling
Alderspensjon under utbetaling skal over tid reguleres som et gjennomsnitt av pris- og lønnsvekst. I praksis gjøres dette ved at pensjonen hvert år oppjusteres med lønnsveksten og deretter fratrekkes 0,75 %. Personer som mottar minstepensjon får en litt bedre regulering av pensjonen.

Eksempel:
Lønnsveksten er på 4 %. Hvis du mottar en alderspensjon på 200 000 kr blir alderspensjonen din regulert med 4 % og deretter fratrukket 0,75 %:
Alderspensjon regulert med 4 %: $200\,000 \times 1,04 = 208\,000$
Fratrukket 0,75 %: $208\,000 \times (1 - 0,0075) = 206\,440$
Årlig utbetaling av alderspensjon etter regulering blir 206 440 kr.

10

Andre spørsmål og svar

Kan jeg ha uførepensjon og alderspensjon samtidig?
Ja, du kan ha uførepensjon og alderspensjon samtidig, men samlet pensjonsgrad kan ikke overstige 100 %.

Har bodd eller arbeid i utlandet betydning for alderspensjonen?
Langvarige utenlandsopphold kan få betydning for pensjonen din. Har du bodd eller arbeidet i et annet land, bør du undersøke om du har tjent opp rett til pensjon derfra. NAV kan hjelpe deg med dette, og i tillegg hjelpe deg med å søke om pensjon fra land som Norge har trykksavtale med.

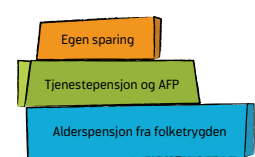
Hva med skatt på alderspensjon?
Alderspensjon er skattepliktig. Hvis du tar ut alderspensjon og samtidig fortsetter å jobbe, skatter du også på vanlig måte av arbeidsinntekten din. Du finner mer informasjon om skatt og pensjon på skatteetaten.no

NAV veileder deg om nytt regelverk for alderspensjon
Har du spørsmål om ny alderspensjon fra folketrygden, kan du kontakte NAV på telefon 55 55 33 34. Her får du også svar på spørsmål om fleksibel alderspensjon i kombinasjon med uførepensjon eller rettigheter som gjenværende. Informasjon om andre ytelser som supplerende stønad, sykepenger eller arbeidsavklaringspenger (AAP) fra NAV, finner du på nav.no eller hos ditt NAV-kontor.

11

Din totale alderspensjon – mer enn folketrygd?

Mange har i tillegg til opptjeningen i folketrygden opptjent pensjonsrettigheter gjennom arbeidsforhold. Noen har også spart ved siden av. Din totale pensjon kan derfor bestå av:

- Alderspensjon fra folketrygden**
Hvor mye du får utbetalt i alderspensjon fra folketrygden kommer an på hvilken opptjening du har hatt gjennom livet og hvor mange år du har bodd i Norge.
- Tjenestepensjon og AFP (Avtalefestet pensjon)**
De aller fleste arbeidstakere har en tjenestepensjonsordning. Arbeidsgiveren din eller din leverandør av tjenestepensjon gir informasjon om pensjonsordningen du tilhører.

AFP er en pensjonsordning for arbeidstakere som har fylt 62 år og som jobber innenfor et område med tariffavtale om AFP. Spør arbeidsgiveren din hvis du er usikker på om du har rett til AFP eller hvis du har spørsmål om ordningen.

- Egen sparing**
Hvis du har private spareavtaler for pensjon, vil dette komme i tillegg til andre utbetalinger når du blir pensjonist.

12

Til deg som har rett til AFP

Det er forskjell på hvordan AFP i privat og offentlig sektor er tilpasset de nye reglene for alderspensjon fra folketrygden.

AFP-ordninger i **privat sektor** er endret fra 2011. Nå gis AFP som et livsvarig tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Hvis du vil ta ut AFP i privat sektor, må du samtidig søke om å få innvilget alderspensjon fra folketrygden. Du kan jobbe så mye du vil uten at pensjonen din blir redusert.

I **kommunal og statlig sektor** er dagens AFP-ordning videreført med nødvendige tilpasninger til alderspensjon fra folketrygden. Hvis du vil ta ut AFP i offentlig sektor, kan du ikke ta ut alderspensjon fra folketrygden samtidig. Det er begrensninger i hvor mye du kan tjene uten at pensjonen blir redusert dersom du tar ut AFP.

Det er forskjell på AFP i privat og offentlig sektor

Informasjon om pensjon fra andre enn folketrygden:

- Nettsidene til Norsk Pensjon (norskpensjon.no) gir deg informasjon om tjenestepensjon.
- Nettsidene til Statens pensjonskasse (spk.no) gir nyttig informasjon til deg som er ansatt i offentlig sektor.
- Nettsidene til Fellesordningen for AFP (nyafp.no) gir deg informasjon om ny AFP i privat sektor.
- Nettsiden til din leverandør av tjenestepensjon kan gi deg informasjon om pensjonsordningen du tilhører.

Du kan også ta kontakt med arbeidsgiveren din for mer informasjon om pensjonsordningene der du er ansatt.

13

Pensjon er lett på nett – prøv nettsiden Din pensjon på nav.no

På nav.no kan du logge deg inn i nettsiden Din pensjon. I denne tjenesten ligger din pensjonsinformasjon lagret, slik at du kan beregne pensjonen din.

Dette er noe av det du kan gjøre i nettsiden Din pensjon:

- Se din opptjening i folketrygden.
- Beregne fremtidig alderspensjon fra folketrygden og eventuell AFP og tjenestepensjon.
- Søke om alderspensjon fra folketrygden.
- Søke om AFP i privat sektor.
- Se dine utbetalinger.
- Sende henvendelse til NAV dersom du har spørsmål om de nye reglene for alderspensjon.

Slik logger du deg inn:

- Din pensjon benytter innloggingstjenesten MinID.
- PIN-koder til MinID finner du i brev sendt av Skatteetaten. Har du ikke PIN-koder, kan du bestille nye på minsider.no
- Etter første innlogging kan du få nye koder tilsendt på SMS.
- Du kan også logge deg inn med et endagspassord som du får ved ditt NAV-kontor eller på telefon 800 33 166. Endagspassordet gir ikke tilgang til alle funksjonene i Din pensjon.
- NAV-kontoret ditt kan vise deg hvordan du bruker Din pensjon.

Oversikt over egen pensjon får du i Din pensjon på nav.no

14

Søknadsinformasjon

Hvis du bestemmer deg for å ta ut alderspensjon og vet når du ønsker at utbetalingene skal starte, så husk at:

- Du må søke om alderspensjon fra folketrygden.
- Du kan søke elektronisk eller skrive ut delvis utfylte søknadsskjemaer i nettsiden Din pensjon på nav.no. Søker du elektronisk, kan du få svar i løpet av få minutter.
- NAV-kontoret ditt kan gi deg delvis utfylte søknadsskjemaer samt informasjon om søknadsprosessen for alderspensjon fra folketrygden.

Søker du elektronisk, kan du få svar i løpet av få minutter

Når må du søke?
Alderspensjon fra folketrygden kan tidligst utbetales fra og med måneden etter at vi har mottatt søknaden din. Du bør derfor søke i god tid før den måneden du ønsker at utbetalingen skal begynne. Vanlig saksbehandlingstid for søknad om alderspensjon er tre måneder. Søker du elektronisk i nettsiden Din pensjon, kan du imidlertid få svar i løpet av få minutter.

15

Her får du mer informasjon om ny alderspensjon fra folketrygden:

- nav.no
- Nettsiden Din pensjon på nav.no
- Veiledning på telefon 55 55 33 34

Vi viser deg mulighetene. Valgene er dine.

Tekstene i denne brosjyren er forenklet og er ikke juridisk bindende.